

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDEAvdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Södertörns högskola
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska.
Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet
<p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara tillfredsställande.</p> <p>Antalet lärare och deras vetenskapliga och professionella kompetens är i stort sett adekvat i förhållande till utbildningens innehåll och den begränsade studentvolymen. Den utbildningsvetenskapliga kompetensen kan stärkas. Av lärarna inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) har drygt hälften disputerat och dryg tredjedel har lärarexamen. Andelen professionsrelaterade lärare verksamma inom UVK är också något låg, vilket lärosätet kompenserar med adjungerade adjunkter och genom löpande kompetensutveckling. Genom högskolepedagogiska kurser säkerställs den pedagogiska kompetensen. Den samlade språkvetenskapliga och språkdidaktiska kompetensen framstår som större och mer relevant än den litteraturvetenskapliga och litteraturredidaktiska. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet påskyndar arbetet med en långsiktig kompetensförsörjningsplan för inriktningen svenska, där även strategisk kompetensutveckling av lärare ingår, för att komma tillrätta med obalansen.</p> <p>Det finns en för UVK vetenskaplig miljö där lärosätet sedan 2017 har en forskarutbildning med uttalat syfte att stärka utbildningens forskningsunderbyggnad. Genom forskningscirkelns skapas möten mellan forskning och lärarprofessionen, och aktuell forskning ingår i samtliga kurser. Lärosätet betonar värdet av att studenter möter lärarutbildare som är aktiva forskare. Genom till exempel lärarutbildningens dag får studenterna möta och lyssna på inbjudna forskare som presenterar aktuell forskning. För inriktningen svenska finns en tillfredsställande utbildningsmiljö genom praktiska forskning inom språkvetenskap och -didaktik samt Centrum för professionsutveckling där lärosätet samverkar med fem kommuner. Bedömargruppen anser att lärosätet bör göra strategiska satsningar mot att vidareutveckla den språkdidaktiska forskningen och etablera litteraturredidaktisk forskning. Den samlade vetenskapliga och professionsinriktade miljön möjliggör nära samband mellan forskningen, svensklärarutbildningen och yrkesutövningen, där bedömargruppen anser att lärosätets interkulturella profil är en styrka.</p> <p>Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.</p> <p>Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, uppfylls inte. Bedömargruppen menar att studenterna inte får fördjupade</p>

kunskaper i litteraturvetenskap, och därmed finns en obalans mellan det litteraturvetenskapliga och det språkvetenskapliga ämnesinnehåll som krävs för yrkesutövningen. Bedömarens menar att det litteraturvetenskapliga innehåll som krävs för yrkesutövningen är eftersatt. Det framgår att utbildningens språkvetenskapliga innehåll är en styrka, och bedömarens rekommenderar lärosätet att komma tillrätta med obalansen och stärka arbetet med att ge studenterna fördjupade kunskaper i litteraturredaktik.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls inom UVK men de fördjupade kunskaperna säkerställs inte i inriktningen svenska. Inom UVK finns olika kurser under hela utbildningen då studenterna övar på att förstå vetenskapliga texter, föra diskussioner om valet av forskningsmetoder och bedöma olika metoders betydelse för undersökningars resultat. Kontinuerligt under utbildningen får studenterna kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet på ett tillfredsställande sätt. I språkvetenskapligt och språkdidaktiskt inriktade kurser, och i viss mån även de med litteraturvetenskaplig och litteraturredaktisk inriktning, får studenterna möjlighet att studera, diskutera och pröva ämnesspecifika och ämnesdidaktiska frågeställningar och teorier i relation till kvantitativa och kvalitativa vetenskapliga metoder och beprövad erfarenhet. Det är dock inte tydligt hur lärosätet säkerställer att studenterna har fördjupade kunskaper om vetenskapsteori och kvalitativa men framför allt kvantitativa forskningsmetoder. Bedömarens menar därmed att lärosätet möjliggör måluppfyllelse, men kan konstatera att lärosätet genom självvärdering och intervjuer inte visar att måluppfyllelse säkerställs genom olika lärandeaktiviteter i relation till examinationer inklusive självständigt arbete.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inte. En intern utvärdering har lett till en översyn av hur undervisningen forskningsanknyts. Lärosätet har sedan vidtagit flera åtgärder, exempelvis att diskussion av och reflektion kring forskningstexter ingår som ett moment i alla UVK-kurser. Reflekterande uppgifter sker även under VFU. Lärosätet ger även exempel på aktiviteter som är inriktade mot studentens erfarenheter av skrivande i skolmiljö och utvecklingen av den egna akademiska litteraciteten, inbegripet skrivförmåga, men även mot frågor om litteraturläsningens villkor och möjligheter. Det finns ett fåtal exempel på examination. Bedömarens har svårt att se hur lärandemål, lärandeaktiviteter, examinationsformer och betygskriterier hör samman och hur progressionen säkerställs, framför allt när det gäller att bidra till att utveckla yrkesverksamheten och kunskapen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik. Trots att UVK bidrar till måluppfyllelse anser bedömarens att oklarheterna inom inriktningen svenska innebär att utbildningen i sin helhet inte möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Utbildningen omfattar kurser i vilka studenterna reflekterar kring didaktiska frågor, och senare kurser ger en fördjupning där bland annat didaktik och ämnesdidaktik kopplas samman. Lärosätet har även varierande examinationsformer såsom seminarier, skriftliga inlämningar och trepartssamtal under VFU. En bedömningsmatris används för att bedöma studenternas förmåga. Utbildningen innehåller olika praktiska övningar och den interkulturella profilen verkar ha direkt relevans för yrkesutövningen. Det framgår dock att studenternas didaktiska förmåga säkerställs relativt sent i utbildningen, vilket lärosätet ser som ett utvecklingsområde. Bedömarens instämmer i detta. Lärosätet arbetar, om än inte helt systematiskt, för att ytterligare stärka banden mellan högskoleförlagd utbildning och VFU

liksom samarbetet mellan lärare inom UVK, språkvetenskap, språkdidaktik, litteraturvetenskap och litteraturdidaktik.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Inom UVK ger flera kurser möjlighet att planera och genomföra undervisning. Lärosätet använder sig bland annat av casemetodik, seminarier, dramagestaltning och individuella skriftliga uppgifter. VFU utgör en viktig del här med flera olika moment och examinationer som bidrar till måluppfyllelsen. Utbildningen har en profilerande inriktning mot skolmiljöer och undervisningsgrupper, där eleven inte har svenska som sitt modersmål. Utbildningen innehåller därför flera lärandeaktiviteter där studenterna ska utveckla sin förmåga att planera undervisning i syfte att stimulera varje elevs lärande och utveckling, med hänsyn tagen till språkliga förutsättningar och förmågor. Bedömaregruppen menar att en sådan profilering är välmotiverad, men att den också kan snäva in utbildningen på ett sätt som inte helt främjar intentionen att bidra till interkulturell förståelse och därmed social integration. Bedömaregruppen anser sammantaget att utbildningen i sin helhet möjliggör och säkerställer måluppfyllelse

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Bedömaregruppen ser att flera delar av målet ingår och examineras i utbildningen, såsom beaktande av vetenskapliga, samhällsrelaterade och etiska aspekter, men att vissa delar kan bli starkare, exempelvis hållbar utveckling.

Lärosätets interkulturella profil bidrar till att ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen. Det finns flera exempel på hur studenterna möter jämställdhetsperspektivet i olika kurser och perspektivet stärks också av att en del lärare också bedriver forskning inom området. Bedömaregruppen anser att studenterna förbereds för att kunna beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i sin egen pedagogiska verksamhet.

Lärosätet har genomfört två omfattande utvärderingar av utbildningen, 2016 och 2017. Det framgår också att utbildningen följs upp systematiskt i olika beslutande och beredande organ. Lärosätet har systematiska kursvärderingar som man ofta kompletterar med mer formativa utvärderingar under pågående kurs, eller mot slutet av kursen. Det finns även en inriktningsansvarig som studenter kan ta kontakt med för att framföra sina synpunkter på utbildningen. Studenterna får sedan återkoppling av resultaten genom att kursansvariga lärare sammanfattar och kommenterar de åsikter som studenter lyft i kursvärderingar. Resultatet publiceras också på programwebben. Bedömaregruppen anser därmed att utbildningens innehåll, genomförande och examination följs upp men rekommenderar lärosätet att se över hur det systematiska kvalitetsarbetet operationaliseras just för svenskläro-utbildningen. Lärosätet har vidare ett väl utvecklat studentuppföljningssystem och åtgärder vidtas för att ge studenterna stöd att fullfölja utbildningen under den planerade studietiden. Bedömningsformer och stödfunktioner som är kopplade direkt till undervisning och examination bidrar till ökad genomströmning.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

Bedömaregruppen anser att studenterna har inflytande på flera nivåer av utbildningen. Det är tydligt att det informella inflytandet betonas och att det finns en närhet mellan student och lärare. Det kan dock finnas risker med detta eftersom studenterna behöver möjlighet att lämna synpunkter anonymt.

Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att se över de formella strukturerna för studentinflytande inom svensk lärutbildningen med syfte att motverka riskerna med informellt inflytande.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Lärosätet använder Centrum för professionsutveckling för kursutveckling som är placerat regionalt, och via det får lärarna information och exempel från skolor om de förändringar och utmaningar som läraryrket står inför. Efter varje VFU-kurs hålls gemensamma möten för att diskutera lärarprofessionen och dess utveckling. Inom VFU och Regionalt utvecklingscentrum finns flera ytterligare exempel på samverkan med det omgivande samhället. Bedömargruppen anser dock att VFU:ns placering under terminer med enbart kurser i UVK försvårar tydliga förbindelser mellan didaktik och ämnesdidaktik. Svensk lärutbildningen bedrivs i nära samverkan med skolhuvudmän, och studenterna kommer i kontakt med olika institutioner inom kultur, vård och omsorg. Bedömargruppen menar att utbildningen är utformad så att den är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet, men att det också finns svagheter när det exempelvis gäller digitaliseringens betydelse för undervisning och lärande i svenska.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Läroret utbildningen vid lärosätet är en administrerande organisation som lånar in lärare från lärosätets institutioner och ämnen, hanterar kursplaner, samordnar läroret program och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och leder en forskningsmiljö. I självvärderingen beskrivs läroret utbildningen som en matrisorganisation, där programsamordnare och läroret utbildningens studierektor har det övergripande ansvaret för bemanning och beställer kompetens hos lärosätets ämnesinstitutioner. Totalt är 41 lärare verksamma inom läroret utbildningen, varav 16 inom UVK. Av de senare har drygt hälften disputerat och drygt en tredjedel har läroret examen. Ett relativt begränsat antal lärare har utbildningsvetenskapligt inriktade examina, vilket enligt bedömargruppen är en svaghet för kompetensförsörjningen inom de utbildningsvetenskapliga kärnkurserna. Eftersom utbildningen antar cirka 75 studenter varje år anser bedömargruppen att antalet lärare står i proportion till utbildningens volym. Den vetenskapliga kompetensen är adekvat men behöver stärkas. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet ökar antalet lärare med utbildningsvetenskapligt inriktad examen.

Bedömargruppen anser att andelen professionsrelaterade lärare är något låg, men detta kompenseras lärosätet med adjungerade adjunkter som är anställda vid skolor. De adjungerade adjunkterna bidrar med aktuell yrkesrelevans inom utbildningen. Lärosätet arbetar med VFU genom ett samverkansavtal med kommuner i Stockholms län, och inom detta samarbete erbjuds handledarutbildning. Bedömargruppen anser därför att kompetensförsörjningen vad gäller VFU är säkrad.

Lärosätet arbetar med den pedagogiska kompetensen genom ett pedagogiskt meriteringssystem där tillsvidareanställda lärare kan ansöka om att bli "meriterad lärare" eller "excellent lärare". En av de lärare som fått utmärkelsen "excellent" arbetar inom ämneslärarprogrammet. Lärosätet erbjuder löpande kompetensutveckling genom olika högskolepedagogiska kurser; till exempel gavs kursen *Seminarier som undervisningsform i lärarutbildningen* under våren 2018, och inför terminsstarterna anordnas gemensamma kompetensutvecklingsdagar för alla lärarutbildare. Sammantaget anser bedömargruppen att lärosätet säkerställer den pedagogiska kompetensen och säkrar kompetensutvecklingen för undervisande lärare.

På det hela taget anser bedömargruppen att antalet lärare och deras kompetens i tillräcklig utsträckning står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt men att kompetensen i utbildningsvetenskap behöver stärkas. Strategin för att säkerställa kompetens kan därför på sikt innebära ett behov av nyrekrytering, enligt bedömargruppen. Positivt är att man nyligen antagit två doktorander i pedagogik, vilka på sikt kan stärka den vetenskapliga kompetensen.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Under ämneslärarutbildningen finns sedan 2017 en forskarutbildning i utbildningsvetenskapliga studier vars uttalade mål är att stärka utbildningens forskningsunderbyggnad, vilket är något som bedömargruppen ser positivt på. Nyligen antogs också två doktorander i pedagogik. Genom den mångvetenskapliga utbildnings- och forskningsmiljön arbetar lärosätet för att skapa en vetenskaplig miljö. År 2016 fattade lärosätet ett beslut om en vision och strategi för utbildningens forskningsunderbyggnad, och inom ramen för den vill man skapa en forskningsmiljö med lärarutbildningsrelevant forskning. Bland annat har medel beviljats för två forskningsprojekt som är särskilt relevanta för ämneslärarutbildningen. I självvärderingen beskriver lärosätet hur man arbetar med högre seminarium och anordnar workshoppar och symposier med både svenska och internationella medverkande för att skapa en vetenskaplig miljö för de lärare som undervisar på utbildningen. Sammantaget anser bedömargruppen att lärosätet visar att det finns en vetenskaplig miljö.

Genom lärosätets samverkansverksamhet driver utbildningen forskningscirklar. Dessa bidrar enligt lärosätet till möten mellan forskning och lärarprofessionen, och bedömargruppen delar denna syn. Under intervjuerna uttrycktes även att kopplingen till professionen är viktig och att man försöker rekrytera yrkesverksamma lärare till utbildningen.

För att skapa ett nära samband mellan forskning och utbildning ingår aktuell forskning och forskningstexter i samtliga kurser och litteraturlistor inom programmet. De forskningsledare som finns på utbildningen har ett övergripande ansvar för utbildningens forskningsanknytning. Bedömargruppen anser därmed att verksamheten bedrivs med ett nära samband mellan utbildning och forskning. I självvärderingen betonar lärosätet värdet av att studenter möter lärare som är aktiva forskare, och inom kursen *Vetenskapsteori, forskningsmetodik och didaktisk forskning* finns förutsättningar för ett nära samband mellan forskning och utbildning. Lärosätet lyfter enligt

bedömggruppen goda exempel i självvärderingen där forskning och verksamhetsperspektiv och didaktisk teori möts. Studenterna får träna akademiskt skrivande samt läsa och diskutera vetenskapliga texter genom hela utbildningen. Under lärarutbildningens dag får studenterna också möta och lyssna på inbjudna forskare som presenterar aktuell forskning kring ett särskilt tema.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Av självvärderingen framgår det att lärosätet bedriver undervisning om vetenskapsteori och olika forskningsmetoder. Under utbildningens första termin, i kursen *Läraryppdraget och kunskapens former*, får studenterna öva på att förstå vetenskapliga texter, skriva texter med referenshantering och utföra kritisk informationssökning. Dessa förmågor examineras genom en hemtentamen där studenterna ska redovisa en vetenskaplig artikel med referenser. Under de senare delarna av utbildningen diskuteras grunderna i vetenskapsteori. I kursen *Vetenskapsteori, forskningsmetodik och didaktisk forskning* får studenterna träna på att föra välgrundade diskussioner om valet av forskningsmetoder och bedöma olika metoders betydelse för undersökningars resultat. Bland annat får studenterna under ett seminarium diskutera vad som kännetecknar olika metodansatser och hur de kan användas i didaktiska examensarbeten. Under en senare termin får studenterna i ett seminarium diskutera reliabilitet och validitet samt begreppet evidens, och i en hemtentamen får de kritiskt diskutera uttolkningen av undervisning på vetenskaplig grund. Under intervjuerna framkom det att studenterna ska kunna använda kvalitativ metod och förstå kvantitativ metod. Studenternas kunskaper och förmåga att använda kvalitativ metod säkerställs genom skriftliga inlämningsuppgifter och en hemtentamen. Bedömggruppen menar därmed att det finns en progression i utbildningen när det gäller vetenskapsteori och olika forskningsmetoder, men att kunskapskraven varierar för kvalitativ respektive kvantitativ metod. Samtidigt är det positivt att kunskaperna säkerställs genom olika slags examinationer. Den fördjupade kunskapen och examinationen av vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder gäller dock framför allt ämnesstudierna i de självständiga arbetena.

Enligt självvärderingen arbetar lärosätet genom hela utbildningen med att öka kunskapen om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen. Framför allt sker det genom växlingen mellan teoretiska och praktiska moment i VFU- och UVK-kurser, där studenterna får pröva sina teoretiska kunskaper i att planera, genomföra och utvärdera undervisning samt använder teoretiska begrepp för att reflektera över erfarenheter från undervisningspraktiken. Bedömggruppen anser därmed att utbildningen möjliggör för studenten att visa sin kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att*

kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Under 2016 genomfördes en intern utvärdering av lärosätets samtliga lärarutbildningar. Utvärderingen har bland annat lett till en översyn av hur undervisningen kan få en starkare forskningsanknytning och därmed bidra till utveckling av både yrkesverksamhet och kunskapsutveckling inom ämne, ämnesområden och ämnesdidaktik. Ett resultat är att diskussioner och reflektioner kring forskningstexter nu finns som ett moment i samtliga UVK-kurser, vilket bedömargruppen ser positivt på.

I självvärderingen beskriver lärosätet att den interna utvärderingen även visade att studenter utgår från sina egna upplevelser om hur något ska eller bör vara. Inom lärarutbildningen betonas därför ett sakligt och professionellt förhållningssätt och förmåga att byta perspektiv. Studenterna får till exempel under sin första kurs reflektera över forskningsresultat genom två texter som examineras under ett seminarium. Under första terminen får studenterna också skriva en reflekterande text om sin egen lektionsplanering. Ett arbete pågår även för att stärka forskningsanknytningen i de olika reflektionsuppgifterna. Under VFU-kursen *Läraryupdraget och lärande i flerspråkiga klassrum* får studenterna reflektera över sina egna och andras erfarenheter i att planera och genomföra undervisning. Kunskaperna examineras genom att studenterna för loggbok under VFU-kursen.

Det finns alltså ett pågående utvecklingsarbete på lärosätet, och bedömargruppen ser positivt på de åtgärder som redan vidtagits. Därför kan bedömargruppen konstatera att målet uppfylls. Lärosätet rekommenderas dock att följa upp förändringarna för att se om de leder till ökad måluppfyllelse.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Under utbildningens första termin ingår flera kurser som tillsammans leder till att utbildningen uppnår målet, enligt bedömargruppen. Under kursen *Pedagogiska tanketraditioner* får studenterna reflektera kring didaktiska frågor utifrån egna erfarenheter genom att de läser texter om lärarens roll i elevers lärande och i vilken ordning saker bör läras in enligt olika forskare och författare. Senare kurser ger en fördjupning då studenterna får planera, genomföra och utvärdera sin egen ämnesundervisning; detta moment examineras delvis genom trepartssamtal under *VFU2 Att leda lärande i ämne 1 och ämne 2*. Examination sker även genom ett seminarium och en skriftlig uppgift där studenterna ska motivera olika didaktiska val vid lektionsplaneringen. I kursen *Att vara lärare i praktiken* sker den sista examinationen av förmågan att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik. Studenterna får genom ett självreflektionsdokument bedöma sitt eget behov av ytterligare kunskap och kompetens för att utveckla ett reflekterat didaktiskt förhållningssätt.

Lärosätet använder en professionsutvecklingsmatris för att bedöma studenternas förmåga att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik, vilken bedömargruppen ser som ett gott exempel.

Professionsutvecklingsmatrisen har fyra nivåer: Progressionsnivå 1 innebär bland annat att kunna arbeta med stöd av en handledare eller givna modeller. Nivå 2 ska leda till att studenten kan

strukturera och konkretisera sitt ämneskunnande så att det blir begripligt för elever. Nivå 3 handlar om att välja innehåll och arbetssätt utifrån elevernas förutsättningar och behov samt engagera elever med hjälp av sitt ämneskunnande och ämnesdidaktiska kunnande. Nivå 4 innebär att kontinuerligt fördjupa sitt ämneskunnande och ämnesdidaktiska kunnande. I bedömningen av matrisens olika nivåer förväntas studenterna nå nivå 3 under utbildningen, medan nivå 4 fungerar som riktmärke för studenternas livslånga lärande efter avslutad utbildning. Det finns utrymme för didaktiska diskussioner men lärosätet problematiserar själva att studenterna ofta inte förstår vad didaktik har för innebörd förrän efter sin sista VFU. Lärosätet anser att detta är alltför sent, vilket bedömargruppen instämmer i och ser som ett utvecklingsområde. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att säkerställa att studenterna redan tidigare under utbildningen kan få kunskap om innebörden av didaktik.

I självvärderingen visar lärosätet i vilka kurser målet som innefattar metodik tas upp. Exempelvis använder lärosätet olika "case" för att tematisera och diskutera metodik. Lärosätet beskriver att det fungerar för att tydliggöra egna och andras värderingar, och bedömargruppen delar lärosätets syn. Sammantaget menar bedömargruppen att målen i sin helhet uppfylls.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Lärosätet beskriver i självvärderingen att flera kurser från termin 1 till 9 ger studenten förutsättningar att tillgodogöra sig förmågan att planera och genomföra undervisning och annan pedagogisk verksamhet, vilket bedömargruppen instämmer med. Lärosätet använder sig av en casemetodik för att tematisera och diskutera metodik. Lärosätet beskriver att det här fungerar väl eftersom en sådan metodik tydliggör både egna och andras värderingar, och bedömargruppen delar den synen. Lärosätet säkerställer måluppfyllelsen genom bland annat ett examinerande grupparbete under kursen i specialpedagogik, som består i att intervjua specialpedagoger och på ett seminarium redovisa hur undervisning organiseras för elever som behöver särskilt stöd. Vidare finns en individuell skriftlig examinerande uppgift där studenten utvärderar den egna VFU-skolans likabehandlingsarbete.

Under VFU:n och på ett introduktionsseminarium övar studenterna på att undervisa; de får lära sig att planera, genomföra och utvärdera undervisningen samt bistå elever i deras lärande. Lärosätet examinerar studenterna under VFU genom skriftlig inlämning, hemtentamen och obligatoriska seminarier. I ett annat seminarium gör studenterna en planering utifrån läroplanen och andra styrdokument. De gör även en dramagestaltning av en händelse under sin egen skoltid där lärare hade involverats i problemlösning. Den examinerande uppgiften är en skriftlig inlämning där studenten beskriver sin lektionsplanering, motiverar didaktiska val och diskuterar den kunskapsyn och syn på lärande som kommer till uttryck i dessa val. Under nästkommande VFU tränas studenterna i att välja stoff som är relevant för elevgruppens förkunskaper. I en examinerande skriftlig uppgift ska studenterna använda kurslitteraturen för att diskutera och problematisera möjligheterna att skapa förutsättningar för alla elevers delaktighet och lärande. Under intervjuerna beskrevs också undervisningsmoment i form av besök på skolor med varierande

elevsammansättning, vilket bedömargruppen ser som ett gott exempel. Bedömargruppen anser att lärosätet genom en variation av examinationsuppgifter säkerställer att målet uppfylls.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningsätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen att kursen *Läraryrket och kunskapens former* under utbildningens första termin innehåller frågor som är relaterade till målet. Lärandemålen är till exempel att redogöra för och resonera kring begreppen utbildning, undervisning och fostran med utgångspunkt i skolans styrdokument, inberäknat FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och FN:s barnkonvention. Bedömargruppen anser att lärosätet på detta sätt synliggör de etiska aspekterna med beaktande av mänskliga rättigheter och barnkonventionen och att studenterna får göra bedömningar utifrån dessa aspekter. För att visa hur bedömningsförmågan ökar hänvisar lärosätet i självvärderingen till den professionsutvecklingsmatris som används för att utveckla studenten från novis till professionell. Matrisen används också för att strukturera och systematisera studenternas utveckling och bedömargruppen anser det vara ett bra hjälpmedel för både lärosätet och studenterna. I detta sammanhang resonerar också lärosätet om svårigheter med att bedöma studenters bemötande och omdöme.

Lärosätet undervisar om interkulturalitet som en del av skolans demokrati- och värdegrundsarbete. Förmågan examineras under termin 9 genom en hemtentamen. I självvärderingen diskuterar man detta och visar att det finns en tydlig medvetenhet kring mångkulturalitet och elevers individuella förutsättningar. Lärosätet menar att man arbetar med hållbar utveckling genom det interkulturella perspektivet, men för bedömargruppen framgår det inte tydligt hur. Bedömargruppen rekommenderar därför att lärosätet stärker arbetet med hållbar utveckling. Lärosätet menar slutligen att studenterna visar god förmåga att ta de nämnda faktorerna i beaktande under sitt pedagogiska arbete. Bedömargruppen ser att flera delar av målet ingår i utbildningen, såsom att beakta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter, men att vissa delar kan bli starkare – exempelvis hållbar utveckling.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Lärosätet beskriver i självvärderingen hur ämneslärarutbildningens programråd kontinuerligt bevakar andelen kvinnliga och manliga författare i kurslitteraturen, som en del av arbetet med att integrera jämställdhet i utbildningens utformning. Lärosätet arbetar också med kompetensutveckling för undervisande personal genom att kontinuerligt, under internat och uppstarts dagar, diskutera hur studenter bemöts och hur jämställdhet kan förstås. Lärosätet påpekar i självvärderingen att utbildningens interkulturella profil gör att de flesta utbildare ser ett integrerat jämställdhetsperspektiv som en självklar del i utformningen av utbildningen, och bedömargruppen menar att intervjuerna bekräftade denna bild.

I självvärderingen visar lärosätet att jämställdhetsperspektivet undervisas inom flera kurser. Ett exempel är delkursen *Läraryppdraget och kunskapens former* under termin 1 då man introducerar teoretiska perspektiv på kön och genus för att skapa en grundläggande förståelse för hur genus konstrueras och rekonstrueras i skolan och vilka konsekvenser detta får för jämställdhet. I kurserna *Utveckling, lärande och specialpedagogik* och *Vetenskapsteori, forskningsmetodik och didaktisk forskning* under termin 6 får studenterna diskutera maktrelationer och grupprocesser, och ett av lärandemålen är att studenten kan göra en analys utifrån genus och normer såsom heteronormativitet. I undervisningen skiljer man mellan att lära "om, för och genom". "Lära om" avser då hur skolan faktiskt gestaltar sig ur ett jämställdhetsperspektiv, och "lära för" handlar om direkt undervisningsrelevanta frågor om jämställdhet. "Lära genom" innebär slutligen att bland annat jämställdhetsperspektivet ska "märkas som ett förhållningssätt i studenternas utbildning". Ett antal undervisare i ämnet bedriver forskning inom området, något som också avspeglar sig i undervisning med genusvetenskapliga perspektiv och i studenters självständiga arbeten. Bedömargruppen anser därmed att lärosätet arbetar med att ett jämställdhetsperspektiv i utbildningen på ett tillfredställande sätt.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet hänvisar i självvärderingen till två omfattande utvärderingar som gjordes 2016 och 2017. De medförde större förändringar av lärarutbildningens innehåll och upplägg och har bland annat inneburit en starkare betoning av forskning och progression. Lärosätet såg även att det fanns ett stort behov av samverkan mellan lärarna och att arbetsbelastningen var hög. För att lösa detta har man gjort ett extrapåslag på mötestimmar för att öka närvaron på samordningsmöten. Bedömargruppen ser positivt på att lärosätet gör större utvärderingar som även leder till konkreta åtgärder för kvalitetsutveckling. Under intervjuerna framkom det att utbildningen utvärderas direkt men att lärosätet även utvärderar huvudområdena, vilket enligt bedömargruppen leder till att lärosätet aktivt arbetar med kvalitetsutveckling.

Den akademiska ledaren för lärarutbildningen är direkt underställd rektor och har det övergripande ansvaret för kvalitet inom lärarutbildningens verksamhetsområde. Det finns även en rad olika beslutande och diskuterande organ – lärarutbildningsråd, styrgrupp och kursplanenämnd – som följer och beslutar om lärarutbildningens utveckling. Inom varje program finns vidare ett programråd som bereder kursplaner inför beslut i kursplanenämnden, beslutar om litteraturlistor och fattar andra beslut om de enskilda programmen. Bedömargruppen anser att det visar på en idé om systematik och progression i förhållande till examensmålen, vilken bör kunna synliggöra utbildningens uppläggning för lärare, studenter och andra intressenter. Gruppen anser därför att lärosätet systematiskt följer upp utbildningen.

Studenter får återkoppling av resultaten genom att kursansvariga lärare sammanfattar och kommenterar de åsikter som studenter lyft i kursvärderingar. Dessa publiceras på programwebben tillsammans med en redogörelse för de åtgärder som genomförts på grund av utvärderingen.

Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet undersöker om alla relevanta intressenter, såsom blivande studenter, också får ta del av återkopplingen.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Under de senaste åren har utbildningens genomströmning ökat. Enligt självvärderingen vet lärosätet inte vad denna ökning beror på men anser att det finns ett väl utvecklat studentuppföljningssystem för att säkerställa att studenterna fullföljer sin utbildning inom planerad tid. Systemet har bland annat lett till att det finns tydliga studiematerial för den första terminens kurser, för att säkerställa att studenterna får information om lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer. Bedömargruppen anser att tydlig information till studenter för att underlätta vid studiestart är ett gott exempel på hur lärosätet kan arbeta för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid.

Bedömargruppen ser det även som positivt att lärosätet noggrant följer upp genomströmingsstatistiken. Lärosätet beskriver även att det finns flera högskolegemensamma funktioner för att studenterna ska genomföra studierna inom planerad tid. Bland annat finns kurator, studievägledare och en samordnare för studenter med funktionsvariationer, och man tillgodoser behov av särskilda stödinsatser. Studieverkstaden erbjuder kortare kurser i sådant som att hålla muntliga presentationer, förstå tentafrågor och läsa kurslitteratur. Stödfunktionerna framhålls som en av högskolans styrkor och bedömargruppen anser att det är ett välfungerande arbetssätt. Det akademiska skrivandet är något som studenterna upplever som ett hinder, och därför har man satt in åtgärder för att tidigt introducera studenterna i akademiska studier. Bedömargruppen kan därmed konstatera att uppföljningarna också resulterar i åtgärder för att studenten ska genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Bedömargruppen anser att studenterna har inflytande på flera nivåer av utbildningen. Det finns formell studentrepresentation i lärarutbildningsrådet, styrgruppen för lärarutbildning och lärarutbildningens kursplanenämnd. Även i ämneslärarprogramrådet finns det två studentrepresentanter och där diskuteras bland annat kursvärderingar och kursutvärderingar. Enligt lärosätet är programrådet en av de viktigaste kanalerna för inflytande i och samarbete mellan lärarkollegiet.

Enligt intervjuerna och självvärderingen lyfter många studenter fram att det finns en närhet mellan studenter och lärare på lärosätet. Lärosätet menar därmed att synpunkter som framförts av studenter direkt i undervisningen ofta har stor betydelse för lärarlagens kursutvecklingsarbete. Eftersom studentgrupperna är små kan det dock vara svårt att vara anonym i kursvärderingar, och bedömargruppen rekommenderar att lärosätet undersöker om det finns vägar för att säkerställa studenters anonymitet.

Bedömargruppen rekommenderar att kursvärderingarna vid kursens slut kompletteras med en mer systematisk utvärdering under kursens gång för att snabbt komma tillrätta med brister.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan**Arbetsliv och samverkan**

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet deltar i en försöksverksamhet med övningskolor, och genom den har Centrum för professionsutveckling bildats. Lärosätet använder centrumet för kursutveckling och lärarna får information och exempel från skolor om de förändringar och utmaningar som läraryrket står inför. Efter varje VFU-kurs hålls gemensamma möten för att diskutera lärarprofessionen och dess utveckling. Bedömargruppen anser att lärosätet därmed utformar utbildningen på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet.

I intervjuerna beskrevs VFU-organisationen som en motor för möte mellan lärarutbildning, lärare, lärarutbildare, intressenter och studenter. VFU-lärarna följer studenterna över tid, vilket möjliggör förståelse för studenternas enskilda utveckling. Seminarier och bedömningsmöten ger också goda förutsättningar för likvärdig bedömning av studenternas prestationer under VFU:n. Kontinuerligt anordnas möten och seminarier med VFU-lärare för att utveckla både den verksamhetsförlagda utbildningen och organisationen runt den. Bedömargruppen ser positivt på den här samverkan kring utvecklingen av utbildningen.

Regionalt utvecklingscentrum (RUC) är ett nätverk med närliggande kommuner, vars syfte är att identifiera behov av rekrytering och kompetensutveckling av lärare och skolledare i kommunerna. Lärosätet lyfter fram RUC som ett exempel på relevant samverkan med det omgivande samhället och bedömargruppen delar denna syn. Lärarutbildningens dag anordnas var tredje termin då studenterna deltar i föreläsningar och får information från representanter för skolor, kommuner och fackförbund. Alumninätverk håller också på att utvecklas. Lärosätet har vidare, enligt självvärderingen, ett väl utvecklat samarbete med Stockholms läns kommuner och lärosäten med lärarutbildning kring den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. Detta regleras i ett gemensamt avtal. Bedömargruppen anser att det finns en samverkan med det omgivande samhället och att Centrum för professionsutveckling är ett gott exempel på hur samverkan kan organiseras.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: *Tillfredställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömargruppen anser att lärarnas sammantagna kompetens är adekvat men att den utbildningsvetenskapliga kompetensen kan stärkas. Av lärarna inom UVK har drygt hälften disputerat och dryg tredjedel har lärarexamen. Andelen professionsrelaterade lärare är något låg, vilket

lärosätet kompenserar med adjungerade adjunkter och genom löpande kompetensutveckling. Genom högskolepedagogiska kurser säkerställs den pedagogiska kompetensen.

Det finns en vetenskaplig miljö där lärosätet sedan 2017 har en forskarutbildning med uttalat syfte att stärka utbildningens forskningsunderbyggnad. Genom forskningscirkelns skapas möten mellan forskning och lärarprofessionen, och aktuell forskning ingår i samtliga kurser. Lärosätet betonar värdet av att studenter möter lärarutbildare som är aktiva forskare. Genom till exempel lärarutbildningens dag får studenterna möta och lyssna på inbjudna forskare som presenterar aktuell forskning.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Det sker i olika kurser under hela utbildningen då studenterna övar på att förstå vetenskapliga texter, föra diskussioner om valet av forskningsmetoder och bedöma olika metoders betydelse för undersökningars resultat. Kontinuerligt under utbildningen får studenterna kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet på ett tillfredsställande sätt.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. En intern utvärdering har lett till en översyn av hur undervisningen forskningsanknyts. Lärosätet har sedan vidtagit flera åtgärder, exempelvis att diskussion av och reflektion kring forskningstexter ingår som ett moment i alla UVK-kurser. Reflekterande uppgifter sker även under VFU.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Utbildningen omfattar kurser i vilka studenterna reflekterar kring didaktiska frågor, och senare kurser ger en fördjupning där bland annat didaktik och ämnesdidaktik kopplas samman. Lärosätet har även varierande examinationsformer såsom seminarier, skriftliga inlämningar och trepartssamtal under VFU. En bedömningsmatris används för att bedöma studenternas förmåga. Det framgår dock att studenternas didaktiska förmåga säkerställs relativt sent i utbildningen, vilket lärosätet ser som ett utvecklingsområde. Bedömargruppen instämmer i detta.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Flera kurser ger studenten möjlighet att planera och genomföra undervisning. Lärosätet använder sig bland annat av casemetodik, seminarier, dramagestaltning och individuella skriftliga uppgifter. VFU utgör en viktig del här med flera olika moment och examinationer som bidrar till måluppfyllelsen.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Bedömargruppen ser att flera delar av målet ingår och examineras i utbildningen, såsom beaktande av vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter, men att vissa delar kan bli starkare, exempelvis hållbar utveckling.

Lärosätets interkulturella profil bidrar till att ett jämställdhetsperspektiv integreras i utbildningen. Det finns flera exempel på hur studenterna möter perspektivet i olika kurser. Perspektivet stärks också av att en del lärare också bedriver forskning inom området.

Lärosätet har genomfört två omfattande utvärderingar av utbildningen, 2016 och 2017. Det framgår också att utbildningen följs upp systematiskt i olika beslutande och beredande organ. Lärosätet har vidare ett väl utvecklat studentuppföljningssystem och åtgärder vidtas för att ge studenterna stöd att fullfölja utbildningen under den planerade studietiden.

Bedömggruppen anser att studenterna har inflytande på flera nivåer av utbildningen. Det är tydligt att det informella inflytandet betonas och att det finns en närhet mellan student och lärare. Det kan dock finnas risker med detta eftersom studenterna behöver möjlighet att lämna synpunkter anonymt. Lärosätet kan behöva se över detta.

Lärosätet använder Centrum för professionsutveckling för kursutveckling som är placerat regionalt, och via det får lärarna information och exempel från skolor om de förändringar och utmaningar som läraryrket står inför. Efter varje VFU-kurs hålls gemensamma möten för att diskutera lärarprofessionen och dess utveckling. Inom VFU och Regionalt utvecklingscentrum finns flera ytterligare exempel på samverkan med det omgivande samhället.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Närmare tjugo lärare är verksamma inom ämneslärarutbildningen i svenska, varav fem med ämneslärarexamen, en professor i svenska, en professor och två docenter i litteraturvetenskap, en adjungerad adjunkt och en doktorand. Deras lärartid varierar från 1 procent till 22 procent. Under de senaste åren har lärosätet antagit omkring 15 studenter årligen och utbildningen omfattar totalt cirka 50 studenter, och med tanke på det anser bedömggruppen att kompetensen står i proportion till utbildningens volym. Det framgår också att det är en stabil lärargrupp med ett etablerat samarbete. Bedömggruppen menar dock att den samlade språkvetenskapliga och språkdidaktiska kompetensen är något större och mer relevant för yrkesutövningen än den litteraturvetenskapliga och litteraturredidaktiska. Under intervjuerna bekräftades bedömggruppens bild av att det kan behövas mer kompetens inom litteraturredidaktik.

Av självvärderingen framgår att lärare med lärarexamen och adjungerade adjunkter med aktuell lärarerfarenhet är verksamma i utbildningen. Eftersom de återkommande undervisar på utbildningen säkerställer lärosätet enligt bedömggruppen att det finns professionsrelaterad kompetens.

När det gäller kompetensen på lång sikt håller lärosätet på att utveckla arbetsformer för kompetensförsörjning, rekrytering och bemanning. Redan nu visar både självvärdering och intervjuer att den ämnesdidaktiska kompetensen behöver stärkas och att sådan har varit meriterande vid anställningar. Det har dock varit svårt att rekrytera adekvat kompetens. Den professionsrelaterade kompetensen framgår som stabil på sikt eftersom de adjungerade adjunkterna anställs på tre år, och

de arbetar halvtid i skolan och halvtid på lärosätet. Bedömgruppen rekommenderar därmed att lärosätet påskyndar arbetet med en långsiktig kompetensförsörjningsplan, där även strategisk kompetensutveckling av lärare ingår. Det behövs vidare en systematik genom att bland annat anställa gästföreläsare och gästforskare samt etablera ett långsiktigt samarbete med litteraturdidaktiskt inriktade forskare vid andra lärosätens litteraturvetenskapliga institutioner eller motsvarande.

Bedömgruppen menar att den sammantagna kompetensen är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort sikt och lång sikt, men ser en risk för att vetenskaplig kompetens inom litteraturdidaktik inte säkerställs på lång sikt.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Lärosätet medverkar i den nationella forskarskolan Språk- och litteraturdidaktik i medielandskapet inom forskningsområdet Svenska med didaktisk inriktning. Sedan 2017 har man tillstånd att bedriva utbildning på forskarnivå inom området Utbildningsvetenskapliga studier (UVS), som omfattar forskarutbildningsämnena svenska och pedagogik. Lärarna ingår i ett ämnesråd och kan ansöka om interna medel för forskning. Enligt intervjuerna riktas inga särskilda medel mot litteraturdidaktisk och/eller språkdidaktisk forskning som är direkt relevant för ämneslärarutbildningen med inriktning mot undervisning i svenska i gymnasieskolan.

Bedömgruppen konstaterar att den språkvetenskapliga och språkdidaktiska forskningen är praktisknära och i hög grad inriktad mot undervisning i flerspråkiga miljöer. I utbildningen ingår därför "kritiska språkanalyser" i form av kritisk diskursanalys och studier av diskriminerande språkbruk och språkpolitik. Enligt underlaget anser man på lärosätet att den litteraturvetenskapliga forskningen är särskilt relevant för svensk lärarutbildningen, närmare bestämt den forskning som är inriktad mot interkulturalitet, muntligt berättande och barnkultur inklusive barn- och ungdomslitteratur i intersektionellt perspektiv. Enligt självvärderingen och intervjuerna förs diskussioner om att ansluta litteraturvetenskap till området UVS för att på så sätt förstärka den litteraturdidaktiska forskningen, som är mindre förankrad i miljön och därmed än så länge outvecklad. Detta ser bedömgruppen positivt på. Bedömgruppen rekommenderar lärosätet att göra strategiska satsningar för att komma tillrätta med obalansen mellan språkdidaktik och litteraturdidaktik och vidga de teoretiska utgångspunkterna.

I miljön ingår Centrum för professionsutveckling i samverkan med fem kommuner, och enligt självvärderingen menar lärosätet att man på detta sätt skapar en bred miljö för verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och fältstudier. Bedömgruppen menar att det visar på klara samband mellan utveckling av vetenskaplig verksamhet och samverkan av relevans för yrkesutövningen, vilket bidrar till att det finns en god professionsinriktad miljö. Den samlade vetenskapliga och professionsinriktade miljön möjliggör nära samband mellan forskning och svensk lärarutbildningen samt yrkesutövning, där bedömgruppen anser att lärosätets interkulturella profil är en styrka.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Enligt lärosätet bygger utbildningens innehåll och upplägg på att ämneskunskaper måste ses i relation till yrkesutövningens behov, och därför integreras ämnesdidaktiska frågor i varje kurs. I självvärderingen tar man upp språkvetenskapligt och -didaktiskt innehåll i progression med gestaltande inslag. Man ger också tydliga exempel på fördjupade kunskaper inom ämnesstudiernas huvudområde och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete som rör språkbruk i flerspråkiga miljöer, systemisk funktionell lingvistik/grammatik och sakprosa i olika genrer med arbetsuppgifter som är relevanta för yrkesutövningen. I underlaget finns också exempel på varierande lärandeaktiviteter och examinationsformer samt krav för godkännande som rör sådant språkvetenskapligt utbildningsinnehåll. Lärosätet menar att både akademiskt och gestaltande skrivande utgör en genomgående strimma genom hela utbildningen och att lärarkompetens inom drama och teater bidrar till konkretion. Bedömargruppen anser att de praktiska och gestaltande arbetsformerna är relevanta för yrkesutövningen. Enligt självvärderingen och intervjuerna är det även särskilt betydelsefullt med praktisknära forskning som är inriktad mot språkutveckling i svenska i flerspråkiga skolmiljöer.

I självvärderingen beskriver lärosätet de litteraturvetenskapligt och -didaktiskt inriktade kurserna på ett allmänt plan, med något undantag. Bedömargruppen menar att studenterna inte får fördjupade kunskaper när det gäller litteraturvetenskap, och lärosätet visar att det finns en obalans mellan det litteraturvetenskapliga och det språkvetenskapliga ämnesinnehåll som krävs för yrkesutövningen. Bedömargruppens menar därmed att det litteraturvetenskapligt inriktade innehåll som krävs är eftersatt till skillnad från det språkvetenskapliga, och obalansen visar att utbildningen är innehållsligt och kvalitativt splittrad. Utbildningens språkvetenskapliga innehåll framstår som en styrka, och bedömargruppen rekommenderar lärosätet att komma tillrätta med obalansen och stärka sättet att ge studenternas fördjupade kunskaper i litteraturdidaktik.

När det gäller de självständiga arbetena är det en knapp tredjedel som inte uppfyller målet, på grund av att ämneskunskaperna är begränsade och aktuell forskning inte redovisas. Bedömargruppen anser att lärosätet inte säkerställer att målet nås, framför allt till följd av den nämnda obalansen.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, men säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Det mer allmänt vetenskapsteoretiska och metodologiska utbildningsinnehållet ges enligt lärosätet inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK). Kopplat till ämnet finns det lärandemål i progression och betygskriterier för att utveckla akademiskt skrivande, som har förtydligats under kvalitetsarbetet. I kurser med språkvetenskaplig, språkdidaktisk, litteraturvetenskaplig och litteraturdidaktisk inriktning får studenterna studera, diskutera och pröva ämnesspecifika och ämnesdidaktiska frågeställningar och teorier i relation till kvantitativa och kvalitativa metoder. I

samband med detta behandlas relationen mellan beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund. Bedömggruppen konstaterar att målet aktualiseras i flera kurser som är inriktade mot de båda akademiska ämnesområdena, inbegripet aktuell ämnesdidaktik, som ingår i ämneslärarutbildningen med inriktning svenska i gymnasieskolan.

I självvärderingen och under intervjuerna påtalade lärosätet att lärare inom språkvetenskap och -didaktik och litteraturvetenskap och -didaktik undervisar tillsammans i en introduktionskurs i början av termin 2 och inför det självständiga arbetet som skrivs inom ramen för ämnesstudierna. I termin 10 ingår kurserna *Tematiska studier i litteratur* och *Teori och metod*, inför kursen *Självständigt arbete*, där studenten enligt självvärderingen ska göra en språk- eller litteraturdidaktiskt inriktad undersökning. Mer än hälften av de självständiga arbetena uppfyller dock inte målet. Studenter vars arbeten uppfyller målet har i huvudsak använt kvalitativa metoder. Övriga arbeten omfattar exempelvis kombinationer av kvalitativ och kvantitativ metod eller bara kvantitativ metod, och i vissa saknas fördjupade resonemang när det gäller val av metod eller så är de ofullständiga. Det finns även svagheter när det gäller fördjupande kunskaper om vetenskapsteori.

Bedömggruppen menar att lärosätet möjliggör måluppfyllelse, men kan konstatera att lärosätet genom självvärdering och intervjuer inte visar att måluppfyllelse säkerställs genom olika lärandeaktiviteter i relation till examinationer inklusive självständigt arbete. Lärosätet har dock börjat se över förbindelserna mellan kurser inom UVK och kurser med språkvetenskaplig, språkdidaktisk, litteraturvetenskaplig och litteraturdidaktisk inriktning, för att åstadkomma tydligare samordning och progression. Man funderar på om metodkurserna kan överlappa varandra, och en förändring skulle kunna vara att en kurs i stället fokuserar på fördjupade kunskaper. Bedömggruppen rekommenderar lärosätet att fortsätta med sina planer så att måluppfyllelse när det gäller studenternas fördjupade metodologiska kunskaper säkerställs i de självständiga arbetena.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Sedan 2016 har lärosätet ett omfattande utvecklingsarbete av all lärarutbildning, inriktat mot UVK. Det rör därmed allmäntdidaktiska lärandemål och aktiviteter i flera kurser, inklusive VFU. När det gäller högskoleförlagda kurser inom svenska hänvisar lärosätet till bland annat aktiviteter som är inriktade mot studenternas erfarenheter av skrivande i skolmiljö och utvecklingen av deras akademiska litteracitet, inbegripet skrivförmåga, men även mot frågor om litteraturläsningens villkor och möjligheter. Det finns vidare ett fåtal exempel på examination, såsom loggbok med tillhörande reflektionsuppgifter. Bedömggruppen har dock svårt att se hur lärandemål, lärandeaktiviteter, examinationsformer och betygskriterier hör samman och hur progressionen säkerställs, framför allt när det gäller att utveckla yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

I intervjuerna gjorde lärosätet vissa förtydliganden för särskilt svenska. Man diskuterade då vikten av språkdidaktik och litteraturdidaktik i utbildningen och gav konkreta exempel på innehåll och

lärandeaktiviteter i olika kurser, till exempel gestaltande skrivande i relation till litterär socialisation, utveckling av akademisk litteracitet i förhållande till egen erfarenhet av skrivande i olika sammanhang, och kunskapssyn i relation till kraven i en akademisk utbildning. Bedömggruppen kan därmed konstatera att det finns lärandeaktiviteter som kan leda till kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik, men det är oklart hur man har tänkt sig progressionen fram till att slutligen säkerställa att målet uppfylls. Det bekräftas av att dryga hälften av de självständiga arbetena inte uppfyller målet. Bristerna gäller framför allt den del av målet som handlar om studentens förmåga att reflektera över och kritiskt diskutera relevanta forskningsresultat. Här finns det en tydlig koppling till de ofullständiga resonemangen om valet av metod. Däremot är de valda problemområdena i stor relevanta för yrkesverksamheten.

Bedömggruppen ser en styrka i det pågående utvecklingsarbetet för måluppfyllelse och förankringen av det hos lärarna, i kombination med utbildningsledningens insikt om behovet av att vidareutveckla utbildningen. Gruppen menar också att detta skapar förutsättningar för måluppfyllelse på sikt. Lärosätet rekommenderas att göra strategiska satsningar på samarbete mellan lärarna, för att möjliggöra ett fortsatt utvecklingsarbete.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Utbildningen innehåller olika praktiska övningar, skrivuppgifter och varierande examinationsformer. Återkommande inslag är dramaövningar och gestaltande skrivande i flera kurser, där dessutom den interkulturella profilen tydligt framträder, enligt bedömggruppen. Lärosätet framför som metodik "textsamtal" om läst litteratur utan att teoretiskt förankra metoden. Det finns i självvärderingen även exempel på en arbetsuppgift där studenterna ska relatera en läsoplevelse till frågor om historiska och kulturella sammanhang och litteraturdidaktiska frågor. En annan arbetsuppgift är att i en fiktiv situation argumentera skriftligen för språk- och skrivutvecklande arbetsformer på en skola. Vid dessa arbetsuppgifter medverkar adjungerade adjunkter för att stärka förbindelserna med faktisk undervisning. Lärosätet kopplar lärandeaktiviteterna direkt till olika examinationer och man redovisar även betygskriterier. Bedömggruppen menar att lärosätet på detta vis möjliggör och säkerställer måluppfyllelse.

Bedömggruppen noterar att VFU har placerats i terminer där enbart kurser i UVK ingår. En återkommande diskussion bland lärarna handlar om relationen mellan allmändidaktik och ämnesdidaktik och i vad mån olika didaktiska moment ska ingå i UVK och/eller i ämneskurser. Under intervjuerna bekräftades bedömggruppens bild av en något oklar koppling mellan VFU och språkdidaktik och litteraturdidaktik. Bedömggruppen anser att VFU-kursernas placering försvårar förbindelserna mellan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik. I självvärderingen och under intervjuerna betonade lärosätet behovet av att stärka banden mellan den högskoleförlagda utbildningen och VFU, liksom behovet av att utveckla samarbetet mellan lärare inom ämneskurser och UVK. Avsikten är att tydliggöra de komplexa sambanden mellan allmändidaktik inom UVK, litteraturvetenskap och -didaktik och språkvetenskap och -didaktik för att främja integrationen dem emellan – utan att förlora det som är ämnesspecifikt. Bedömggruppen menar att denna medvetenhet är nödvändig för fortsatt måluppfyllelse och rekommenderar lärosätet att förtydliga

förbindelserna med VFU och stärka samarbetet mellan lärare inom UVK, språkvetenskap och -didaktik och litteraturvetenskap och -didaktik.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

I självvärderingen finns exempel på autentiska planeringsuppgifter och examinationsuppgifter om att planera språkdidaktiskt, skrivdidaktiskt och litteraturredidaktiskt inriktad undervisning i flerspråkiga klasser, i både högskoleförberedande program och yrkesprogram. Exempel på lärandeaktivitet är att planera undervisning med språksociologisk inriktning och att undersöka elevers medievanor, med målet att i undervisningen ta hänsyn till elevens erfarenheter av och förmåga att hantera olika slags medialiseringar. Sådana lärandeaktiviteter och examinationsuppgifter ingår i utbildningens första kurser såsom *Språk, litteratur och lärande* och *Medietexter och ungdomskultur*, och i dem ingår att studenterna ska visa förmåga att planera undervisning i syfte att stimulera varje elevs lärande och utveckling, med hänsyn taget till språkliga förutsättningar och förmågor. Medverkan av adjungerade adjunkter bidrar också till praktknära uppgifter i utbildningen, och förbereder på så sätt studenterna för VFU och den kommande yrkesutövningen. Bedömargruppen menar därmed att utbildningen möjliggör och säkerställer måluppfyllelse. Det saknas dock exempel på mer specialpedagogiskt inriktad utbildningsinnehåll för elever med olika typer av kommunikativ funktionsvariation. Om det inte förekommer i utbildningen ser bedömargruppen det som ett utvecklingsområde.

I hela självvärderingen och under intervjuerna framkommer att utbildningen har fokus på skolmiljöer och undervisningsgrupper där eleverna inte har svenska som sitt modersmål. Det framgår även att detta fokus kan ha blivit alltför dominerande. Bedömargruppen menar att en sådan profilering är välmotiverad, men att den också kan snäva in utbildningen på ett sätt som inte helt främjar dess intentioner att bidra till interkulturell förståelse och därmed social integration.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Bedömargruppen anser att lärosätet integrerar ett brett jämställdhetsperspektiv i utbildningen, vilket också betonades under intervjuerna. Lärarna har kompetens i genus-, intersektionalitets- och queerteori. Hela teoribildningen, men i synnerhet dess betydelse för tolkning av litteratur, framstår som litteraturvetenskapligt och litteraturredidaktiskt profilerande. Jämställdhetsperspektivet framstår också som centralt i utbildningen, och bedömargruppen anser att perspektivets innehåll på många sätt profilerar utbildningen, även om relationen mellan man och kvinna tenderar att tonas ner genom den dominerande teoribildningen.

Lärosätet exemplifierar hur jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande med kurser som är inriktade mot litteraturvetenskap och -didaktik. Bland annat presenteras genusteori och postkolonial teori, och de används i diskussioner av läst litteratur. Perspektivet ingår även i kursinnehåll om språk och kön. Ett exempel från intervjuerna är vidare ett pågående forskningsprojekt om representation av kön i barn-

och ungdomslitteratur, vilket tas upp i undervisningen. Bedömargruppen anser att studenterna förbereds för att kunna beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i sin egen pedagogiska verksamhet.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Lärosätet bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete på övergripande lärarutbildningsnivå. Under intervjuerna betonades programsamordnares uppdrag och fakultetsnämnds prioriterade ansvar för utbildningen. Utifrån självvärderingen framgår det inte för bedömargruppen hur särskilt svensklärarytbildningen följs upp, men under intervjuerna redogjorde man för systematiska kursvärderingar. Dessa kompletteras dessutom ofta med utvärderingar av mer formativ karaktär under pågående kurs, eller mot slutet av kursen. Det finns även en inriktningsansvarig som studenter kan ta kontakt med för att framföra sina synpunkter på utbildningen. Studenter får vidare återkoppling av resultaten genom att kursansvariga lärare sammanfattar och kommenterar de åsikter som studenterna nämnt i kursvärderingar. Dessa publiceras på programwebben tillsammans med en redogörelse för de åtgärder som genomförts på grund av utvärderingen. Bedömargruppen rekommenderar att lärosätet undersöker om alla relevanta intressenter, såsom blivande studenter, också får ta del av återkopplingen.

I underlagen finns det exempel på åtgärder som lärosätet vidtar inom svensklärarytbildningen. Man har bland annat börjat se över förbindelserna mellan kurser inom UVK och kurser med inriktning mot språkvetenskap, språkdidaktik, litteraturvetenskap och litteraturdidaktik för att tydliggöra progression och därmed stärka hur lärosätet uppfyller vissa examensmål. Bedömargruppen anser därmed att utbildningens innehåll, genomförande och examination följs upp, men rekommenderar lärosätet att se över hur det systematiska kvalitetsarbetet operationaliseras just för svensklärarytbildningen.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid

Vid lärosätet förs statistik över kvarvaro inom ämneslärarytbildningen, men i självvärderingen beskrivs inte något som är specifikt för svensklärarytbildningen. Under intervjuerna framkom dock att studenter under tidigare år främst har lämnat utbildningen under det första läsåret. I självvärderingen påtalar lärosätet att studenter ofta inte är förberedda på de krav som ställs under akademiska studier. För att kompensera för detta har svensklärarytbildningen genomgående satsat på att utveckla studentens allmänna akademiska litteracitet, särskilt skrivförmågan, inom både estetiskt kreativa genrer och vetenskapliga genrer. Under intervjuerna framkom att man återkommande gör formativa bedömningar av studenternas prestationer. Relativt små studentgrupper kan enligt lärosätet innebära en gynnsam miljö för studenter som har svårt med studierna, så till vida att de förhållandevis snabbt kan uppmärksammas av lärare och få stöd om så önskas. Några av inriktningens lärare tjänstgör också inom lärosätets Språkverkstad, vilket gör att studenter inom inriktningen förhållandevis snabbt kan få tillgång till stödet där. Bedömargruppen menar därmed att den relativt begränsade studentvolymen, bedömningspraktikerna och stödfunktionerna sammantaget gör det möjligt att löpande följa upp utbildningens genomförande för varje students del, och därmed säkerställa att studenterna kan genomföra utbildningen inom planerad studietid. Bedömargruppen

anser att lärosätet har goda förutsättningar för att öka genomströmningen, eftersom det finns en medvetenhet om betydelsen av studenternas förkunskaper och förmågor, och eftersom man satsar på att utveckla deras skrivförmåga.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Det finns formella strukturer för studentinflytande på övergripande nivå, till exempel för lärarutbildning och på programnivå. Eftersom svensklärarytbildningen har så få studenter finns det goda förutsättningar för ett informellt studentinflytande, med mycket direktkontakt mellan studenter och lärare. Detta bekräftades även för bedömargruppen under intervjuerna. Bedömargruppen anser att det kan finnas fördelar med den mindre studentgruppen ur inflytandesynpunkt, men också att det finns en risk för att informella samtal kan skapa lojaliteter på individ- och gruppnivå, vilket inte befrämjar ett brett deltagande. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att se över de formella strukturerna för studentinflytande inom svensklärarytbildningen med syfte att motverka riskerna med informellt inflytande.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet ger i självvärderingen exempel på studiedagar under VFU, i samverkan mellan svensklärarytbildningen och en kommun, med teman såsom flerspråkighetsfrågor och språkutveckling i svenska, nyanlända elever och bedömningsfrågor samt utveckling av ledarskap i klassrummet. Under intervjuerna gav man även flera exempel på samverkan utöver VFU såsom lärandeaktiviteter som är inriktade mot litteraturstudier i form av undervisning på museum, studenters medverkan i Berättarministeriet och läxhjälpprojekt genom Röda korset. Bedömargruppen anser därmed att man har relevant samverkan med det omgivande samhället, men rekommenderar lärosätet att utveckla samverkan också med lokal föreningsverksamhet, inte minst med tanke på lärosätets interkulturella profil.

Bedömargruppen menar att utbildningen är utformad så att den är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet, men att det också finns svagheter. Exempelvis saknar bedömargruppen resonemang och konkreta exempel på digitaliseringens betydelse för undervisning och lärande i skolämnet svenska. Ett annat möjligt utvecklingsområde är frågan om VFU:ns placering under terminer med enbart kurser i UVK. Under intervjuerna framgick nämligen att kopplingen mellan VFU och språkdidaktik och litteraturredidaktik är något oklar. Bedömargruppen anser att VFU-kursernas placering försvårar förbindelserna mellan didaktik och ämnesdidaktik, vilket lärosätet också arbetar med att lösa.

Den interkulturella inriktningen kan förbereda studenterna för att möta förändringar i arbetslivet. Bedömgargruppen vill dock påpeka att fokuseringen på skolmiljöer och undervisningsgrupper där eleven inte har svenska som sitt modersmål kan ha fått en alltför stor dominans. Det är viktigt att lärosätet inte snävar in svensk lärutbildningen, eftersom det kan göra att utbildningen blir mindre användbar.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Inte tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Antalet lärare och deras vetenskapliga och professionella kompetens är i stort sett adekvat i förhållande till utbildningens innehåll och den begränsade studentvolymen. Dock framstår den samlade språkvetenskapliga och språkdidaktiska kompetensen som större och mer relevant än den litteraturvetenskapliga och litteraturdidaktiska. Bedömgargruppen rekommenderar att lärosätet påskyndar arbetet med en långsiktig kompetensförsörjningsplan, där även strategisk kompetensutveckling av lärare ingår, för att komma tillrätta med obalansen.

Utbildningsmiljön är tillfredsställande genom praktknära forskning inom språkvetenskap och -didaktik samt Centrum för professionsutveckling där lärosätet samverkar med fem kommuner. Bedömgargruppen anser att lärosätet bör göra strategiska satsningar mot att vidareutveckla den språkdidaktiska forskningen och etablera litteraturdidaktisk forskning. Den samlade vetenskapliga och professionsinriktade miljön möjliggör nära samband mellan forskningen, svensk lärutbildningen och yrkesutövningen, där bedömgargruppen anser att lärosätets interkulturella profil är en styrka.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls inte. Bedömgargruppen menar att studenterna inte får fördjupade kunskaper i litteraturvetenskap, och därmed finns en obalans mellan det litteraturvetenskapliga och det språkvetenskapliga ämnesinnehåll som krävs för yrkesutövningen. Bedömgargruppens menar att det litteraturvetenskapliga innehåll som krävs för yrkesutövningen är eftersatt. Det framgår att utbildningens språkvetenskapliga innehåll är en styrka, och bedömgargruppen rekommenderar lärosätet att komma tillrätta med obalansen och stärka arbetet med att ge studenterna fördjupade kunskaper i litteraturdidaktik.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls delvis. I språkvetenskapligt och språkdidaktiskt inriktade kurser, och i viss mån även de med litteraturvetenskaplig och litteraturdidaktisk inriktning, får studenterna möjlighet att studera, diskutera och pröva ämnesspecifika och ämnesdidaktiska frågeställningar och teorier i relation till kvantitativa och kvalitativa vetenskapliga metoder och beprövad erfarenhet. Det är dock inte tydligt hur lärosätet säkerställer att studenterna har fördjupade kunskaper om vetenskapsteori och kvalitativa men framför allt kvantitativa forskningsmetoder. Bedömgargruppen menar därför att lärosätet möjliggör måluppfyllelse, men kan konstatera att lärosätet genom

självvärdering och intervjuer inte visar att målpåfyllelse säkerställs genom olika lärandeaktiviteter i relation till examinationer inklusive självständigt arbete.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inte. Lärosätet ger exempel på aktiviteter som är inriktade mot studentens erfarenheter av skrivande i skolmiljö och utvecklingen av den egna akademiska litteraciteten, inbegripet skrivförmåga, men även mot frågor om litteraturläsningens villkor och möjligheter. Det finns ett fåtal exempel på examination. Bedömaregruppen har svårt att se hur lärandemål, lärandeaktiviteter, examinationsformer och betygskriterier hör samman och hur progressionen säkerställs, framför allt när det gäller att bidra till att utveckla yrkesverksamheten och kunskapen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Utbildningen innehåller olika praktiska övningar, skrivuppgifter och examinationer, och den interkulturella profilen verkar ha direkt relevans för yrkesutövningen. Lärosätet arbetar, om än inte helt systematiskt, för att ytterligare stärka banden mellan högskoleförlagd utbildning och VFU liksom samarbetet mellan lärare inom UVK, språkvetenskap, språkdidaktik, litteraturvetenskap och litteraturdydidaktik.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Utbildningen har en profilerande inriktning mot skolmiljöer och undervisningsgrupper, där eleven inte har svenska som sitt modersmål. Utbildningen innehåller därför flera lärandeaktiviteter där studenterna ska utveckla sin förmåga att planera undervisning i syfte att stimulera varje elevs lärande och utveckling, med hänsyn tagen till språkliga förutsättningar och förmågor. Bedömaregruppen menar att en sådan profilering är välmotiverad, men att den också kan snäva in utbildningen på ett sätt som inte helt främjar intentionen att bidra till interkulturell förståelse och därmed social integration.

Jämställdhetsperspektivet är väl förankrat i organisationen, hos lärarna och hos studenterna. Bedömaregruppen anser att studenterna förbereds för att kunna beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i sin egen pedagogiska verksamhet.

För svensklärarytbildningen har lärosätet systematiska kursvärderingar som man ofta kompletterar med mer formativa utvärderingar under pågående kurs, eller mot slutet av kursen. Det finns även en inriktningsansvarig som studenter kan ta kontakt med för att framföra sina synpunkter på utbildningen. Studenterna får sedan återkoppling av resultaten genom att kursansvariga lärare sammanfattar och kommenterar de åsikter som studenter lyft i kursvärderingar. Resultatet publiceras också på programwebben. Bedömaregruppen anser därmed att utbildningens innehåll, genomförande och examination följs upp men rekommenderar lärosätet att se över hur det systematiska kvalitetsarbetet operationaliseras just för svensklärarytbildningen. Bedömningsformer och stödfunktioner som är kopplade direkt till undervisning och examination bidrar till ökad genomströmning.

Det finns formella strukturer för studentinflytande på övergripande nivå, till exempel för lärarytbildning och på programnivå, men tyngdpunkten ligger på det informella inflytandet. Bedömaregruppen rekommenderar lärosätet att se över de formella strukturerna för studentinflytande inom svensklärarytbildningen med syfte att motverka riskerna med informellt inflytande.

Utbildningen bedrivs i nära samverkan med skolhuvudmän, och studenterna kommer i kontakt med olika institutioner inom kultur, vård och omsorg. Bedömargruppen menar att utbildningen är utformad så att den är användbar och utvecklar studentens beredskap för att möta förändringar i arbetslivet, men att det också finns svagheter när det exempelvis gäller digitaliseringens betydelse för undervisning och lärande i svenska. Bedömargruppen anser även att VFU:ns placering under terminer med enbart kurser i UVK försvårar tydliga förbindelser mellan didaktik och ämnesdidaktik.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delningssvar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Södertörns högskola

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet svenska

Bilaga: Bedömgrensens preliminära yttrande - svenska

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 19 december 2019 till utvitsy@uka.se med kopia till emma.wimmerstedt@uka.se. Ange **411-00375-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	1	7-10	Efter att självvärderingen skrevs och intervjuerna genomfördes har två tillsvidareanställda lektorer i litteraturvetenskap, med stor erfarenhet av undervisning inom ämneslärarutbildning och litteraturdidaktik, anställts.
	3		

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
8	1		Studenterna i inriktning svenska fyller terminsvis i kursvärderingsenkäter avseende kurserna i inriktning. Dessa kursvärderingar, tillsammans med inriktningsansvarigs kommentarer om eventuella åtgärder med anledning av vad som framkommit i kursvärderingarna, behandlas i programrådet för ämneslärarprogrammet. Därmed menar vi att det finns även formella strukturer för studentinflytande för studenter i svensklärarytbildningen.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig